

24. 1. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nové parametry nejen exekučních srážek ze mzdy pro rok 2020

Od 1. 1. 2020 se jako každý rok změni parametry rozhodné pro výpočet srážek ze mzdy. Základní nezabavitelná částka na osobu povinného se zvyšuje z 6 428,67 Kč na 6 608 Kč, nezabavitelná částka na další - povinným dlužníkem vyživované osoby (včetně manžela nebo manželky) z 1 607,17 Kč na 1 652 Kč a částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, na 19 824 Kč z 19 286 Kč (která platila od 1. 6. 2019, do 31. 5. 2019 šlo o částku 9 643 Kč. Maximální výše jedné třetiny zbytku čisté mzdy činí nově 6 608 Kč (v roce 2019 to bylo 6 428 Kč resp. 3 214 Kč).

Zvýšené částky se použijí poprvé při srážkách z příjmů za leden 2020, zúčtovaných v únoru 2020. Při stejné čisté mzdě, jestliže nedošlo k jejímu snížení, ani zvýšení, tak bude povinným dlužníkům sráženo méně než vloni, tudíž se splácení dluhů mírně prodlouží.

Parametry (limity) nejen exekučních srážek ze mzdy pro daný kalendářní rok odvisí od pravidelně pro každý kalendářní rok nově vyhlášeného normativu nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel a od výše životního minima jednotlivce, které je valorizováno nepravidelně. V závislosti na uvedených hodnotách se určí výše nezabavitelných částek, které musejí vždy zůstat povinnému dlužníkovi, dále pak výše jednotlivých třetin čisté mzdy - po odečtení nepostižitelných částek - určujících, kolik lze srazit pro přednostní a kolik pro nepřednostní pohledávky (dluhy) nebo kolik naopak musí zůstat povinnému dlužníkovi, jakož i výše částky, nad kterou se sráží povinnému dlužníkovi bez omezení.

Nezabavitelné minimum nemá význam jen u nucených - exekučních srážek ze mzdy, ale i u dobrovolných srážek ze mzdy na základě dohody o srážkách ze mzdy (zaměstnanec je chráněn obdobně jako při srážkách exekučních), ale také při započtení na mzdu - v situaci, kdy má zaměstnanec vůči zaměstnavateli splatný dluh (zejména soudem přiznaná náhrada škody apod.), když tedy zaměstnavatel hodlá svou pohledávku uspokojit tak, že ji započte vůči zaměstnancově mzdě, i v takovém případě musí zaměstnanci zůstat nezabavitelné minimum. - Na tomto místě bude vhodné připomenout, že zaměstnavatel je oprávněn započíst svou pohledávku na náhradu škody proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu a provést srážku (srážky) ze mzdy za účelem uspokojení svého nároku na náhradu škody jen na základě dohody o srážkách ze mzdy uzavřené se zaměstnancem (ust. § 147 odst. 3 věty druhé zákoníku práce), jak vyložil rozsudek Nejvyššího soudu ČR spis. zn. 21 Cdo 238/2019, ze dne 21. 5. 2019. I kdyby byly dodrženy zákonné meze vyžadované ust. § 144a odst. 4 zákoníku práce vyplývající z ust. § 278 a § 279 odst. 1 občanského soudního řádu, je zaměstnavatel oprávněn započíst svou pohledávku na náhradu škody proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu a provést srážku (srážky) ze mzdy za účelem uspokojení svého nároku na náhradu škody jen na základě dohody o srážkách ze mzdy uzavřené se zaměstnancem.

Valorizace pro rok 2020

Nezabavitelnou (exekucí nepostižitelnou) částku na (osobu samotného) povinného (dlužníka) stanovíme jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy částky 3410 Kč, která již dlouho stagnuje (od 1. 1. 2012) a nemění se (aspoň prozatím...) ani pro rok 2020, a částky normativních

nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný zaměstnanec žije, která je pro rok 2020 nově vládou ČR v jejím nařízení č. [349/2019](#) Sb. stanovena na **6502 Kč** čili jako 2/3 z částky 9912 Kč. Nezabavitelná částka na povinného činí 6608 Kč.

Nelze však vyloučit, že se uvedená nezabavitelná částka na povinného v r. 2020 změní - zvýší a současně i pak další parametry srážek ze mzdy, které se odvíjejí od ní resp. od uvedeného normativu a částky životního minima. Je třeba totiž vzít v potaz, že již koncem roku 2018 se uvažovalo o zvýšení životního minima, přičemž na začátku roku 2019 byl příslušný návrh na zasedání vlády zamítnut. O zvýšení životního minima se znovu vedou úvahy, a nelze proto vyloučit, že by opravdu mohlo dojít začátkem roku 2020 k jeho zvýšení.

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu představuje $\frac{1}{4}$ z nezabavitelné částky na povinného **6608 Kč**, činí tedy **1652 Kč**.

Na koho lze uplatnit částku na vyživovanou osobu

Na manžela povinného se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky (čili „jeho vlastní nezabavitelná částka“), i když má samostatný příjem. K zápočtu částky na manžela (manželku) není podmínkou, aby žil(a) ve společné domácnosti s povinným (povinnou). Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, a to, i když jsou srážky prováděny ze mzdy obou manželů. Jedna čtvrtina nezabavitelné částky se však nezapočítává na žádnou osobu, v jejíž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá. (Je-li však výživné sráženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na tuto vyživovanou osobu započítat.)

Dlužník se musí starat o zachování svého nezabavitelného minima

Abyste mohl plátce mzdy (zaměstnavatel) zohlednit při srážkách ze mzdy nebo jiných opatřeních, týkajících se zaměstnancovy mzdy, částky na osoby vyživované povinným, musí povinný plátcí doložit, že výživné poskytuje a komu. Sám plátce mzdy není povinen vyživované osoby vyhledávat. Vyživovací povinnost k dítěti se prokazuje rodným listem, u zletilého dítěte je třeba doložit i potvrzení o studiu, případně rozsudek o stanovení vyživovací povinnosti. Existence manželství se prokazuje předložením oddacího listu a čestným prohlášením o tom, že manželství trvá. Obdobně u registrovaného partnerství se plátcí předkládá doklad o partnerství vydaný příslušným matričním úřadem. Povinný může mít stanovenou vyživovací povinnost též k rozvedenému manželu, tu prokazuje rozsudkem o stanovení výživného (stejně jako u skončení registrovaného partnerství). Má-li plátce pochybnosti o tom, co všechno zohlednit, může se obrátit na soud s žádostí o určení výše částky, která má být v příslušném výplatním období povinnému sražena.

Jak počítat a zaokrouhlovat

Nezabavitelnou (celkovou) částku (určitého povinného) stanovíme jako součet nezabavitelné částky na povinného a všech nezabavitelných částek na vyživované osoby. Pro částky účinné od 1. 1. 2020 to není nutné, neboť pracujeme zrovna pro rok 2020 s celými čísly, avšak jinak (jindy) nelze zapomenout: Nezaokrouhlují se jednotlivé složky (nezabavitelné částky), ale až jejich součet u jednotlivého zaměstnance, tedy (až celková základní) nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru. Průběžné - případně v průběhu výpočtu resp. stanovení (základní) nezabavitelné částky potřebné - zaokrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.

Jednoduché příklady uplatnění nezabavitelných částek:

1) Proti zaměstnanci žijícímu s manželkou a jedním dítětem, který má čistý příjem 12 000 Kč, byl nařízen výkon rozhodnutí (exekuce) pro dlužné výživné, a to ve prospěch druhého dítěte z předchozího manželství. Nezabavitelná částka, která nemůže být postižena, činí 6608 Kč na osobu povinného. Na dítě a manželku se započte dvakrát nezabavitelná částka 1652 Kč (na oprávněné dítě se nic započítávat nebude). Povinnému tedy nesmějí být sraženy 9912 Kč.

2) Pokud by se však (v příkladu 1) uvedený zaměstnanec dosahující tam uvedené výše příjmu vedle manželky staral (vyživoval) 3 děti, srážky ze mzdy nelze provést, protože součet nezabavitelných částek, tedy (základní čili) nezabavitelná částka 13 216 Kč (6608 Kč + 4 x 1652 Kč) přesáhne skutečný čistý výdělek (12 000 Kč).

Když výše mzdy na srážky nestačí

Jestliže zaměstnanec po dobu jednoho roku nepobírá mzdu buď vůbec, nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny, tedy mzdu ve výši přesahující (základní) nezabavitelnou částku, může zaměstnavatel navrhnout soudu zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce).

Od jaké částky bez omezení

Částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení (tedy po odečtení nezabavitelných částek), stanovíme obdobně, a to jako **dvojnásobek součtu** částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy jako dvojnásobek součtu částek 3410 Kč a 6502 Kč, tato částka tedy činí od 1. 1. 2020 19 824 Kč. - Raději to zopakujeme - zdůrazněme, že již nejde o pouhý součet částek normativu a životního minima, jako tomu bylo mnoho let předtím podle právní úpravy účinné do 31. 5. 2019, neboť s účinností od 1. 6. 2019 došlo ke zvýšení částky, nad kterou se srazí bez omezení, a to na dvojnásobek uvedených částek.

Postup při provádění srážek

1. třetina (zbytku čisté mzdy) - ve výši až 6608 Kč - je určena pro vydobytí nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek, [\[1\]](#) pokud k jejich úhradě nepostačuje 2. třetina). 2. třetina (zbytku čisté mzdy - pochopitelně též ve výši až 6608 Kč) slouží pouze k vydobytí přednostních pohledávek, a pokud takové nejsou, vyplatí se povinnému. 3. třetina (zbytku čisté mzdy - rovněž ve výši až 6608 Kč) se vždy vyplatí povinnému. Pokud 2. třetina nestačí k uspokojení přednostních pohledávek, převádí se část přednostních pohledávek do třetiny 1. Částka přesahující hranici 19 824 Kč, tedy plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy se připočte ke 2. třetině zbytku čisté mzdy v rozsahu, který je potřebný k uspokojení přednostních pohledávek; zbývající část se připočte k 1. třetině.

Součet vypočtené (1.) třetiny, případně dvou třetin (1. a 2.), a částky přesahující 19 824 Kč je tedy postižitelnou výší příjmu. Nepostižitelnou výší příjmu je tedy součet vypočtené (3.) třetiny, případně dvou třetin (2. a 3.), a (základní) nezabavitelné částky (a případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi).

Příklady

Ženatý zaměstnanec s 1 dítětem pobírá čistou mzdu 31 000 Kč čistého, z níž v exekuci splácí přednostní i nepřednostní dluh. Jeho nezabavitelná částka je 6608 Kč na samotného povinného dlužníka a 2 x částka na vyživované osoby 1652 Kč, tedy celkem 9912 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou od jeho čisté mzdy, zůstane z ní 21 088 Kč. Tato částka se rozdělí na 3 třetiny po 6608 Kč a 1264 Kč. (Částka 19 824 Kč se rozdělí na tři třetiny a zbytek nad částku 19 824 Kč.) Dlužníkovi zůstane jedna třetina zbytku čisté mzdy (po odečtení nezabavitelných částek) 6608 Kč a celková

nezabavitelná částka 9912 Kč čili celkem 16 520 Kč. Ve prospěch věřitelů bude sraženo celkem 14 480 Kč, a to pro přednostní pohledávku jedna třetina zbytku čisté mzdy 6608 Kč a plně zabavitelná částka 1264 Kč čili celkem 7872 Kč a pro nepřednostní pohledávku jedna třetina zbytku čisté mzdy 6608 Kč.

Jestliže by zaměstnanec pobíral jen mzdu ve výši 17 000 Kč, představoval by zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek 7088 Kč, který by se rozdělil na tři třetiny po 2362 a zbytek 2 Kč. Pro přednostní pohledávku by se srážela jedna třetina zbytku čisté mzdy 2362 Kč, stejně jako pro nepřednostní pohledávku, tedy celkem by srážky činily 4724, a zaměstnanci by zůstala jedna třetina zbytku čisté mzdy 2362 a nezabavitelná částka 9912 Kč a zbytek 2 Kč z důvodu zaokrouhlování jednotlivých třetin zbytku čisté mzdy, tedy celkem 12 276 Kč.[\[2\]](#)

Od kdy nové limity a parametry

Plátce mzdy (zaměstnavatel) uplatní nově vypočtené nezabavitelné částky poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky mění. Nové nezabavitelné částky ovlivňují (až) mzdu za měsíc leden 2020, zúčtovanou a vyplácenou v únoru 2020, zatímco mzda za měsíc prosinec 2019 vyplácená v lednu 2020 bude (ještě) zúčtována podle dosavadních nezabavitelných částek.



Richard W. Fetter,

právník věnující se pracovnímu a občanskému právu

[\[1\]](#) Viz ust. § 279 odst. 2 občanského soudního řádu.

[\[2\]](#) Pro ilustraci pravidel srážek ze mzdy jsme zvolili jen jednoduché situace. V praxi se málokdo, ať už jde o mzdové účetní nebo právníky a jiné profese, které se srážkami profesně zabývají, natož pak obyčejní lidé, kteří se srážkám nevěnují profesionálně v rámci výkonu svého povolání – kupř. sami povinní dlužníci, snaží ovládat každým rokem nová pravidla takřikajíc z hlavy a spoléhá se v tom lepším případě na počítačové programy ke zpracování mezd a platů a v tom horším na různé internetové kalkulačky. Jen pro úplnost tedy aspoň připomeňme, že pořadí srážek ze mzdy je upraveno v ust. § 149 zákoníku práce. Pokud jde o exekuční srážky, pak se pořadí pohledávek ve smyslu ust. § 280 odst. 3 občanského soudního řádu (o. s. ř.), kdy bylo plátcí mzdy doručeno nařízení výkonu rozhodnutí. Bylo-li mu doručeno téhož dne nařízení výkonu rozhodnutí pro několik pohledávek, mají tyto pohledávky stejné pořadí; nestačí-li částka na ně připadající k jejich plnému uspokojení, uspokojí se poměrně. - Jsou-li srážky ze mzdy prováděny k vydobytí několika pohledávek, uspokojí se podle ust. § 280 odst. 1 o.s.ř. jednotlivé pohledávky z první třetiny zbytku čisté mzdy podle svého pořadí bez ohledu na to, zda jde o přednostní pohledávky nebo o pohledávky ostatní. Přednostní pohledávky mají totiž prioritní povahu jen ve druhé třetině. Jestliže ta k uspokojení

nestačí, uspokojují se ještě z první třetiny, a to spolu s ostatními pohledávkami, avšak už jen podle svého pořadí. - Dochází-li ke srážkám z druhé třetiny zbytku čisté mzdy, uspokojí se z ní podle ust. § 280 odst. 2 o.s.ř. bez zřetele na pořadí nejprve pohledávky výživného a teprve pak podle pořadí ostatní přednostní pohledávky. Nepostačí-li částka sražená z druhé třetiny k uspokojení všech pohledávek výživného, uspokojí se nejprve běžné výživné všech oprávněných a pak teprve nedoplatky za dřívější dobu, a to podle poměru běžného výživného. Nebylo-li by však částkou sraženou z druhé třetiny kryto ani běžné výživné všech oprávněných, rozdělí se mezi ně částka sražená z druhé třetiny poměrně podle výše běžného výživného bez ohledu na výši nedoplatků.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)